

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Základní umělecká škola Edvarda Runda, Slezská Ostrava,
Keltičkova 4**

Keltičkova 4/137, 710 00 Slezská Ostrava

Identifikátor školy: 600 004 295

Termín konání komplexní inspekce: 5. - 9. březen 2001

Čj.	145 073/01-12002
Signatura	kn6ku253

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola Edvarda Runda Slezská Ostrava byla založena v roce 1908, v roce 1991 jí byl propůjčen čestný název. Právní subjektivitu škola získala v roce 1995. Výuka probíhá tané na 5 odloučených pracovištích - tři z nich nejsou součástí rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 30 300/98-21 (dále jen rozhodnutí o zařazení do sítě škol). Spádovou oblastí školy jsou městské obvody Slezská Ostrava, Radvanice, Bartovice a Michálkovice.

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Základní umělecká škola poskytuje základy vzdělávání v hudebním, tanečním a výtvarném oboru. Výuku uvedených oborů navštěvuje celkem 759 žáků - z toho 510 žáků v hudebním, 89 v tanečním a 160 ve výtvarném oboru ve věku od 5 do 26 let v přípravném ročníku I. a II. stupně základního studia. Ve škole je organizováno rovněž rozšířené studium a studium pro dospělé. Od roku 1990 na škole probíhá výuka rozšířené estetické výchovy žáků na mateřských školách.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební obor

Obsah učiva zpracovaný v individuálních studijních plánech nástrojové hry a zpěvu korespondoval s učebními osnovami a probíraná látka v hodině odpovídala deklarovaným záměrům učitele. Plánování vzdělávací činnosti v individuální nástrojové výuce smyčcového oddělení je koncepční, vychází z dlouhodobých pedagogických záměrů konkretizovaných v celoročních plánech. Průběh výuky napovídá, že učitelé vycházejí z důkladné znalosti žákova talentu, jehož systematický a cílevědomý rozvoj plánují a uskutečňují. V oddělení klávesových a dechových nástrojů není výuka v souladu s učebními plány čj. 18 418/95-25. Komorní hra není vyučována v dostatečném rozsahu. Rovněž předmět hudební nauka nenavštěvují všichni žáci 1. - 5. ročníku.

Prostředí obou navštívených pracovišť (kmenová škola a odloučené pracoviště v Radvanicích) je na velmi dobré úrovni. Učebny individuální nástrojové výuky na kmenové škole jsou prostorově i akusticky vyhovující, vybaveny kvalitními hudebními nástroji. Třída kolektivní výuky hudebně-teoretických předmětů vykazuje určité nedostatky, které limitují naplnění učebně vzdělávacího programu. Nenaladěný klavír je umístěn v zadní části učebny, žáci musejí přecházet. Tabule není funkční, chybí kvalitně nalinkované notové osnovy. Elektroakustické zařízení nemá stabilně zabudované reproduktory. Prostor učebny není pro větší počet žáků (do plánovaných 20) dostatečný i proto, že je tam uskladněn další nástroj. Pobočka Radvanice je velmi dobře materiálně vybavena a disponuje vlastním koncertním sálem. Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek odpovídá psychohygienickým zásadám.

Hospitace v **oddělení klávesových nástrojů** se uskutečnily u šesti učitelů na kmenové škole a pobočce Radvanice na všech stupních studia i v rozšířeném vyučování. Sledované lekce měly velmi dobrou úroveň. Vysoká odbornost výuky a kvalitní metody práce se projevily nejen ve výsledcích rozšířeného vyučování, ale také u žáků přípravného studia. Diferencovaný přístup se projevil ve všech složkách vyučovacího procesu, v plánování učiva, metodách a formách práce, ve výběru materiálu i skladbě hodiny. Začátečníci byli vedeni ke správným pohybovým

návykům, hmatové citlivosti a kultivování tónu. Pozornost byla věnována rozvoji hudebnosti čtyřruční hrou a v některých lekcích také improvizací klavírního doprovodu k písni. Vedle tradičního hudebního materiálu učitelé používali také nejnovější sbírky progresivních klavírních škol. Ve vyšších ročnících byla pozornost soustředěna na upevňování, prohlubování a rozvíjení technických i výrazových dovedností žáků. Při studiu náročných přednesových skladeb byl kladen důraz nejen na technickou i pamětní stránku hry a citlivé vnímání melodické linie, ale také na obsah hudební myšlenky a stylovou interpretaci.

Výuka **hry na dechové nástroje** byla sledována v kmenové škole a **v pobočce v Radvanicích**. Přestože na škole působí učitelé s odborností pro výuku žesťových nástrojů, je vyučován pouze lesní roh ve třetím ročníku. Početně nejsilnější je výuka zobcových fléten, kterou vedení školy v tomto školním roce přidělilo i učitelům s odbornou způsobilostí pro jiný nástroj. Hospitace byly proto zaměřeny na výuku nástrojů dechových dřevěných.

U začínajících žáků byla patrná snaha všech učitelů upevnit elementární dovednosti na nástroj a zvládnout i náročnější technické pasáže. Ve výuce nebyly opomenuty části sledující správnou intonaci a dýchání při hře. Výběr etud i přednesových skladeb byl učiteli volen tak, aby v nich mohl žák postupně procvičit a uplatnit všechny již získané dovednosti. Učitelé dbali na dodržování frází, kulturu tónu, zvukovou vyrovnanost a dynamiku. Starší žáci byli vedeni k samostatnému hudebnímu projevu a v ojedinělých případech také k hodnocení vlastní práce. Veškeré pokyny byla podávány srozumitelně a směřovaly k důkladnému pochopení struktury a obsahu studovaných skladeb.

Výuka jediného zástupce žesťových nástrojů (lesní roh) probíhala s velkou znalostí problematiky ze strany učitele. Zvolené metodické postupy respektovaly individualitu žáka a cíleně směřovaly k upevňování elementárních dovedností. Zvolená nátlaková cvičení vedla k nenásilnému rozšiřování rozsahu, za předpokladu uvědomělého správného dýchání a udržení znělého, kvalitního tónu. Jednoduchá přednesová skladba zvolená s ohledem na možnosti žáka umožňovala již získané dovednosti v plné míře uplatnit.

V době konání inspekce byly také sledovány výkony žáků na školním koncertu. Úroveň jednotlivých výkonů byla poznamenána trémou, ale přesto lze konstatovat, že vystoupení všech účinkujících byla učiteli připravena s ohledem na jejich možnosti a schopnosti. Ve většině případů přednesové skladby svou náročností odpovídaly požadavkům kladeným na jednotlivé ročníky. Interní koncert byl obohacen o vystoupení žákyně 4. ročníku hry na hoboj. Výuka hry na tento nástroj je velmi náročná nejen pro učitele, ale i pro žáka.

Hospitace **v pěveckém oddělení** byly provedeny u všech vyučujících tohoto předmětu v kmenové škole a pobočce v Radvanicích. Ve výuce byli žáci vedeni v souladu se zásadami správného používání hlasu a to z hlediska hlasové i duševní hygieny. Naprostá většina výuky byla efektivní, v níž byly uplatněny vhodné metody a formy práce. Náležitá pozornost byla věnována rozvíjení pěvecké techniky a výrazových schopností. Dechová a hlasová cvičení byla u starších žáků vhodně doplňována vokalizacemi. Výrazným prvkem pro navozování správných představ byly názorné pěvecké ukázky učitelek a citlivě přizpůsobený klavírní doprovod. Zadávané úkoly byly přiměřené věku i hudební vyspělosti žáků. Výsledky byly v těchto hodinách velmi dobré.

Všichni učitelé **smyčcového oddělení** splňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti (hospitováno v předmětu hra na housle a violoncello). Navíc jsou mezi nimi výrazné osobnosti s bohatými zkušenostmi z umělecké a učitelské praxe. Tato skutečnost se odrazila ve zhlédnutých vyučovacích lekcích, které beze zbytku naplňovaly požadavky odbornosti věcné či metodické. Výuka houslové hry v 1. ročníku I. stupně byla obsahově členitá a z pohledu běžného průměru zároveň velmi náročná. Na základě velmi dobře zvládnutých elementárních motorických funkcí mohla být rozvíjena houslová technika spolu s rytmickými a intonačními

dovednostmi na vyšším stupni obtížnosti než předepisují učební osnovy. Avšak způsob, kterým vyučující svého žáka vedla, lze označit jako optimální z hlediska účelnosti postupů, úspornosti prostředků, ale i celkové stavby vyučovací lekce, která plně respektovala psychické a fyzické možnosti žáka. Náplní výuky žákyně 6. ročníku I. stupně bylo studium houslového partu komorních skladeb, které soubor školy připravuje na soutěž ZUŠ. Jednalo se o závěrečnou fázi přípravy zaměřenou na technicky obtížné pasáže a na celkové hudebně výrazové vyznění skladeb. Způsob, jakým učitel vedl výuku, lze označit jako vynikající. Jasně, srozumitelné a naprosto pregnantní pokyny, kterými komentoval hru žákyně, vycházely zřejmě z jeho bohaté umělecké praxe v tomto studovaném hudebním žánru a směřovaly jednoznačně k řešení problémů. Pedagogický přístup, ve kterém se laskavost organicky pojila s vysokou náročností, je možné opět vysoce hodnotit. Také výuka žákyně 6. ročníku ve hře na violoncello nesla rysy velmi dobré pedagogické činnosti. Klasickým způsobem rozvržená lekce obsahovala kromě technického výcviku i část věnovanou přednesové skladbě. Pokyny vyučující se soustředily na některé technické problémy spojené s funkcí levé ruky. Stejný důraz byl kladen na tónovou kvalitu, intonační čistotu a rytmickou přesnost.

Hospitace ve výuce **souborové hry smyčců** prezentované folklórní hudeckou muzikou Cvrčci přinesla pozitivní poznatky o výchovné a umělecké funkci folklóru, o stimulaci zájmů žáků a vytvoření reprezentativního folklórního souboru v podmínkách ZUŠ. Úspěch v tomto případě garantuje osobnost vedoucí souboru, která do této své činnosti vnáší znalost problematiky, schopnosti instrumentální, aranžérské a pedagogické. Soubor je složen ze zdatných instrumentalistů, což je na této škole samozřejmostí. Hraje v úsporném obsazení melodických a doprovodných houslí, funkci kontrabasů zastává violoncello. Toto obsazení je velmi výhodné při doprovodu dětského zpěvu, který je nedílnou součástí hudebních úprav. Temperamentní, zároveň však promyšlené vedení nácviku, důsledná péče o detaily i pevná představa o konečném tvaru jsou předpokladem úspěšného výsledku. Úroveň smyčcového oddělení ZUŠ je vynikající.

Hospitace **přípravné hudební výchovy a hudební nauky** proběhly v kmenové škole. Hudební nauku navštěvuje velmi malý počet žáků, v jednotlivých skupinách většinou na spodní hranici plánovaných počtů (údaj na základě kontroly třídních knih). V době hospitací se počet přítomných pohyboval mezi 5 až 10.

Tyto předměty vyučuje začínající učitelka s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, avšak zatím téměř bez praktických zkušeností. Odborně věcná stránka její výuky je sice akceptovatelná, nedostatečná znalost metodických postupů a didaktických zásad a především již uvedená absence praktických zkušeností však prozatím ztěžují možnost plnohodnotné realizace plánovaných výukových cílů. Nedostatkem je např. neefektivní nácvik písní komplikovaný volbou nevhodné tóniny, nerespektování zásady postupnosti a přiměřenosti při probírání rozsáhlejších celků apod. Na druhé straně je však viditelná snaha zařazovat do výuky moderní prvky, vyvozovat teoretické pojmy z živého hudebního materiálu, využívat didaktických pomůcek a pracovat s učebnicí. Největší devízou učitelky je zájem o předmět a ochota dále pracovat na svém odborném růstu v rámci možností a podmínek, které jí vedení školy připraví. Úroveň výuky přípravné hudební výchovy a hudební nauky je průměrná.

Motivačním stimulem jsou pro žáky hudebního oboru především umělecké, ale i pedagogické a lidské kvality jejich učitelů. V učebním procesu se objevila řada prvků, které žáky zaujaly a inspirovaly, např. ukázky hry učitelů, kterými provázeli slovní komentář k interpretační problematice. Podobný účinek měl i klavírní doprovod učitelů smyčcového a pěveckého oddělení. Průběžné hodnocení žákovských výkonů bylo převážně pozitivní a mělo motivační charakter. Ještě větší důraz kladli pedagogové na sebehodnocení žáků vycházející z jejich sluchové analýzy předvedeného výkonu.

Škola každoročně připravuje žáky k přijímacím zkouškám na střední a vysoké školy uměleckého směru s vysokým procentem úspěšnosti. Při přípravě talentovaných žáků úzce spolupracuje s pedagogy středních uměleckých škol a s výkonnými umělci. Na velmi dobré úrovni jsou výsledky žáků v soutěžích a přehlídkách. Za mimořádné lze považovat četnost ocenění výkonů korepetitorů v prestižních soutěžích.

Na základě dlouhodobých umělecko-pedagogických výsledků žáků a pedagogů škola zastupuje ostravské ZUŠ v Klubu šesti základních uměleckých škol České a Slovenské republiky. Spolupráce přináší možnost výměny hudebního materiálu, realizaci galapřehlídek mladých interpretů, organizaci interpretační dílny apod.

V oblastech přípravy a plánování výuky, jejím personálním a materiálním zabezpečení, uplatňovaných formách a metodách práce, v komunikaci a motivaci žáků výrazně převládají pozitiva. Kvalita vzdělávání v uvedených předmětech hudebního oboru je hodnocena jako velmi dobrá.

Taneční obor

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z uskutečněných hospitací v předmětech přípravná taneční výchova, taneční průprava, současný tanec, klasická taneční technika a taneční praxe.

Kontrolou zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo zjištěno důsledné naplňování učebních dokumentů. Časová dotace daná učebními plány čj. 15 865/2000-22 je plněna, probírané učivo příslušného ročníku bylo v souladu s platnými učebními osnovami. Výukové cíle odpovídaly danému předmětu, v jednotlivých hodinách byly stanoveny vhodně a přiměřeně, vyučující je přizpůsobovala aktuálnímu stavu třídy (vysoká nemocnost).

Výuka je zajištěna plně kvalifikovanou učitelkou s dlouholetou taneční praxí.

Materiální podmínky pro výuku jsou vyhovující. Přestože taneční sál je prostorově omezen, jeho vybavení je na velmi dobré úrovni. Žáci mají k dispozici skromně zařízenou šatnu se samostatným vchodem do školy. Součástí učebny je standardně vybavený kabinet, v němž je zabudována videotechnika i audiotechnika. Kostýmová základna je dostačující a každoročně doplňována. Učební prostředí je celkově podnětné a estetické.

Organizace výuky je v souladu s potřebami oboru. Podle specializace učitelky a zájmu dětí je výuka ve všech ročnících zaměřena na klasickou taneční techniku. Ročníky jsou sestavovány s přihlédnutím k věkové hranici i tělesným dispozicím jednotlivých žáků kteří jsou přijímáni na základě talentové zkoušky. Korepetice je zajištěna v souladu s učebními plány.

Struktura hodin odpovídala věku i výukovým cílům předmětů. Stavba hodin byla velmi dobrá, v nižších ročnících převládala hravá forma výuky, docházelo k pravidelnému střídání činností, závěr hodin byl věnován relaxaci a opakování probraného učiva. Vyučující sledovala a opravovala pohyb jednotlivých žáků. Aktivně se zapojovala do vyučovacího procesu (zejména u mladších žáků) a svým pohybovým projevem žáky vedla ke správnému provedení zadávaných úkolů. K navozování a upevňování tělesných pocitů a k dosažení maximální tělesné citlivosti používala vhodné motivace, jimiž povzbuzovala pohybovou představivost a paměť žáků. Pohybové činnosti byly doplněny nezbytným teoretickým objasňováním zákonitostí pohybu. Odborná terminologie byla uplatňována ve všech předmětech. Žákům byl dán dostatečný prostor pro tvůrčí představivost a taneční fantazii.

Častá pochvala byla pro všechny věkové kategorie motivující. Žáci byli vedeni ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení. Vyučující byla důsledná v odstraňování nedostatků. Ve všech

ročnících je zaveden jednotný cvičební úbor, který učitelce umožňuje detailnější kontrolu. Estetický vzhled žáků umocňuje vhodná úprava účesu. Přirozená autorita pedagoga, velmi dobrá spolupráce s korepeticí, respektování individualit a vzájemná vstřícnost pozitivně ovlivnily příjemnou atmosféru ve sledovaných hodinách.

Pravidelně žáci a vyučující tanečního oboru připravují závěrečný taneční koncert, který již tradičně probíhá v koncertním sále Janáčkovy konzervatoře v Ostravě. V průběhu školního roku obohacují žáci svými vystoupeními kulturní akce školy, podílejí se na výchovných koncertech. Talentovaní žáci jsou každoročně úspěšně připravováni k přijímacím zkouškám na taneční konzervatoř.

Na základě uvedených zjištění jsou plánování a příprava výuky hodnoceny jako velmi dobré. Personální zajištění výuky je vynikající. Materiální zabezpečení výuky a psychohygienu jsou na velmi dobré úrovni. V organizaci, formách a metodách vzdělávání, interakci i komunikaci výrazně převládají pozitiva. Jako příkladnou ČŠI hodnotí motivaci žáků a jejich hodnocení. Kvalita vzdělávání v tanečním oboru má velmi dobrou úroveň.

Výtvarný obor

Plánování je realizováno dle učebních osnov výtvarného oboru (VO) základních uměleckých škol schválených MŠMT pod č.j.15 865/2000-22 s platností od 1. září 2000. Při plánování u základního studia nebyla využita možnost výběru ze dvou možných variant. Vlastní tematické plány výtvarného oboru jsou koncipovány velmi stručně pro jednotlivé typy studia - v přípravném, I. a II. stupni základního studia. V souladu s učebními osnovami není v dokumentaci VO uveden u jednotlivých typů studia jejich hlavní obor a volitelná náplň výuky. Zcela v nich chybí rozlišení cílů a úkolů dle individuálních schopností žáků jednotlivých ročníků. Plány jsou velmi obecné, v některých případech není zřejmé, ve kterém předmětu bude plánované téma realizované. Mimo tyto oficiální typy studia je ve škole realizována přípravná výtvarná výchova dětí 4 - 6letých docházejících ze dvou mateřských škol v rozsahu jedné vyučovací hodiny pro každou skupinu. Tato výuka je dle informace v tematickém plánu a vyjádření ředitele školy povolena MŠMT od roku 1990, ale v době konání inspekce nebyl příslušný dokument umožňující realizovat tuto výuku inspekci předložen.

Výtvarný obor je vyučován ve čtyřech odborných učebnách na odloučeném pracovišti v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol. Učebny jsou zařízeny standardním nábytkem a dle specifčnosti doplněny účelovým vybavením. Každá učebna je určena pro určitý druh výtvarné činnosti. V jednom ateliéru jsou umístěny centrálně polohovací stoly, které v průběhu hospitací nebyly využívány, sloužily pouze jako běžné pracovní stoly. Druhý ateliér slouží k práci na velkoplošných projektech a k výtvarné tvorbě u malířských stojanů. Odborné učebny keramika a glazovna slouží k prostorovému a plošnému ztvárnění představ a modelů z modelovací hlíny a jiných materiálů vhodných pro trojrozměrné zpracování. Součástí keramiky je jeden hrncířský kruh, který je postaven odděleně od běžných pracovních stolů. Vypalovací pec je umístěna mimo odborné učebny ve sklepních prostorech, kde jsou vytvořeny podmínky i pro uchovávání výrobků. Pro činnost žáků jsou zajištěny základní pomůcky, které nejsou odpovídajícím způsobem skladovány. Rovněž pro archivování výtvarných prací žáků jednotlivých ročníků nejsou zajištěny vhodné podmínky z hlediska jejich přehlednosti a dobré manipulace. Pedagogové mají k dispozici vlastní místnost s dobrým vybavením. V době komplexní inspekce nebyla stále ještě dořešena otázka kulturního zázemí sociálního zařízení pro žáky i učitelé.

Výuku ve výtvarném oboru zajišťují tři vyučující, z nichž pouze ředitel školy splňuje odbornou a pedagogickou způsobilost dle příslušné vyhlášky (týdenní úvazek 3 hodiny). Další dva

vyučující splňují pouze úplné střední odborné vzdělání ukončené maturitní zkouškou na střední umělecké škole pro výuku odpovídajících odborných předmětů, chybí jim doplňkové pedagogické studium.

Organizace výuky výtvarného oboru je zajištěna rozdělením žáků do jednotlivých tříd převážně dle příslušného ročníku. Začátek a konec vyučovacích bloků je pevně stanoven a je pro všechny žáky závazný. Při inspekci bylo zjištěno, že některými žáky tyto časy nejsou dodržovány (na požádání rodičů a se souhlasem učitelů). Tito žáci neabsolvuji výuku v plném rozsahu. V úvodních hodinách byli žáci poučeni o bezpečnosti a seznámeni se školním řádem, který je zveřejněn pouze v místnosti pedagogů. V odborných učebnách nejsou vyvěšeny specifické řady jejich provozu a dodržování bezpečnosti.

Kontrolou učebního plánu pro výtvarný obor čj. 18.418/95 s účinností od 1. září 1995 a učebních osnov výtvarného oboru, které byly schváleny MŠMT pod čj. 15 865/2000-22 s účinností od 1. září 2000, kontrolou třídní dokumentace a vybraných vysvědčení z 1. pololetí školního roku 2000/2001 bylo zjištěno, že ve výtvarném oboru nebyla v předcházejících školních letech a nebyla ani v době inspekce dodržována předmětová skladba jednotlivých typů studia výtvarného oboru stanovena platnými učebními plány. Zařazování žáků do vyššího ročníku nebylo prováděno na základě výsledku talentové zkoušky (nebylo prokazatelným způsobem doloženo).

Z uskutečněných hospitací bylo zřejmé začlenění všech žáků výtvarného oboru do projektu MOSTY. Toto téma prolínalo všemi sledovanými hodinami, které byly odučeny třemi pedagogy. Cíl projektu byl žákům znám a s dílčími úkoly byli seznamováni průběžně. Dílčí prvky projektu byly zpracovávány různými technikami (malba, kresba, koláž, modelování). Úroveň zvládnutí využívaných technik byla u jednotlivých žáků rozdílná. Vyučující mají velmi dobrý vztah k žákům, respektují jejich individuální i věkové zvláštnosti. Zřetelný byl však rozdíl při seznamování žáků s novou problematikou. Vedení rozhovoru s žáky na dané téma mělo rozdílnou úroveň, negativně se projevila absence pedagogické způsobilosti. Součástí rozhovoru bylo i nenásilné propojení s dějinami výtvarné kultury. V průběhu vlastní činnosti žáků vyučující citlivě napomáhali radou a doporučením v dalších krocích. Části vyučovacích bloků, kdy žáci zakončili jednu činnost a měla jim být zadána činnost nová, nebyly efektivně využity, což bylo způsobeno slabší přípravou některých vyučujících. Vzhledem k dřívějším odchodům žáků z vyučovacích bloků chyběly společně provedené závěry nebo byly provedeny málo účinnou formou.

K prezentaci výtvarného oboru slouží pravidelně pořádané výstavy ke slavnostním příležitostem v objektu ZUŠ a jejího odloučeného pracoviště (např. Vánoce, závěrečné koncerty). Dle vlastních možností se žáci výtvarného oboru se svými výtvarnými pracemi zúčastňují přehlídek a výstav. Práce, které byly součástí národní přehlídky „Oči dokořán“, jsou v současné době vystavovány v galeriích v Brně.

Plánování a příprava výuky jsou vzhledem k uvedeným nedostatkům hodnoceny jako ještě vyhovující. Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou průměrné. Rovněž organizace, formy a metody výuky mají průměrnou úroveň. Interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá. Kvalita vzdělávání ve výtvarném oboru je celkově hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Při komplexní inspekci byla posouzena kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech hudebního, tanečního a výtvarného oboru. Na základě shrnutí poznatků získaných přímým pozorováním ve vyučovaných hodinách je oblast plánování a přípravy výuky vzhledem k nedostatkům ve výtvarném oboru hodnocena jako průměrná. Podmínky pro výuku jsou celkově velmi dobré, účinnost a vhodnost organizace výuky, použitých forem a metod práce jsou velmi dobré, účinnost a způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu je rovněž velmi dobré.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných oborech hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plánování výchovně-vzdělávacího procesu vychází z analýzy reálných činností. Plánované cíle respektují specifika daná místními podmínkami. Jejich realizace probíhá prostřednictvím ročního plánu a operativních měsíčních plánů. Celoroční plán na rok 2000/2001 je vypracován v návaznosti na výroční zprávu za uplynulý školní rok, formou podrobného výčtu jsou zde uvedeny všechny umělecké aktivity - koncerty, kulturní vystoupení, přehlídky, výchovné akce, soutěže ZUŠ. Dále jsou pak plánovány termíny závěrečných a postupových zkoušek, termíny pedagogických rad, porad předmětových komisí a provozních porad. Plán materiálního zabezpečení školy a kontrolní činnosti není součástí tohoto dokumentu. Stanovené cíle jsou jasné, k jejich dosažení ředitel využívá umělecké kvality a aktivity celého pedagogického sboru, podnětů a připomínek umělecké rady i předmětových komisí.

Vyučované obory jsou v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol. Výuka se řídí schválenými učebními plány vydanými MŠMT pod čj.18 418/95-25 pro hudební obor a inovovanými učebními plány pro taneční a výtvarný obor vydanými MŠMT pod čj. 15 865/2000-22. Na základě hospitační činnosti, kontroly příslušných studijních a tematických plánů i pedagogické dokumentace bylo zjištěno nedodržování učebních plánů v hudebním a výtvarném oboru. Komorní hra v oddělení klávesových a dechových nástrojů není poskytována v požadovaném rozsahu. Někteří žáci jsou do komorní hry zapojeni, avšak výuka není pravidelná a řádně vykazována. Převážná část žáků z kontrolovaných tříd tento předmět nenavštěvuje (zjištěno 49 žáků klavírního oddělení a 6 žáků dechového oddělení). Vysoké procento žáků nenavštěvuje povinný předmět hudební nauka. Ve výtvarném oboru není dodržována předmětová skladba, o přijímání starších žáků nejsou vedeny protokoly o přijetí. Výuka rozšířené estetické výchovy na mateřských školách pro 4 - 6leté děti je realizována na základě zpracovaného projektu, jehož schválení nebylo školou v době konání inspekce doloženo.

Plánování odpovídá charakteru školy, vytváří předpoklady pro plynulou práci školy. Závažné nedostatky byly zjištěny v dodržování učebních plánů. Celkově oblast plánování hodnocena jako průměrná.

Organizování

Organizační řád školy je dobře zpracován. Uvádí zejména vnitřní organizační schéma a strukturu, dělení pravomocí mezi ředitelem a zástupcem. V souladu s § 9 odst. 3 ZP jsou jmenováni vedoucí zaměstnanci školy, kteří jsou pověřeni vedením odloučených pracovišť, jejich odpovědnost je jasně specifikována. Poradní orgány školy jsou stanoveny a účinně využívány. Kompetence vedoucím předmětových komisí nejsou konkrétně vymezeny, přesto se

podílejí na organizaci vnitřních akcí školy, jsou v kontaktu s pedagogy konzervatoře, hodnotí závěrečné zkoušky apod.

Dokumentace, upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti školy, je vedena v souladu s ustanovením § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Na zpracování dokumentace, která je uložena v prostorách správního úseku a podle kompetencí u vedoucích pracovníků, se podílí ředitel školy, zástupkyně ředitele, třídní učitelé a administrativní pracovnice.

Při kontrole personální dokumentace a rozvrhu vyučovacích hodin bylo zjištěno, že výuku v hudebním a výtvarném oboru zajišťují také učitelé bez pedagogické způsobilosti.

Ochrana osobních dat je zajištěna. Archivování písemností se řídí vnitřním spisovým a skartačním řádem.

Ve výuce *hudebního oboru* jsou uplatňovány individuální, skupinové i kolektivní formy výuky. Organizace výuky v hudebním oboru není zcela v souladu s učebními dokumenty a vyhláškou o ZUŠ. V oddělení klávesových nástrojů jsou žáci zařazováni do nultého ročníku, doba dvouletého přípravného studia je rozšířena do čtyř let, organizace postupových zkoušek není v souladu s učebními osnovami (žáci 2. ročníku II. stupně základního studia), není respektováno ukončení studia žákům 7. ročníku I. stupně, žáci s celkovým prospěchem „prospěl“ nebo „prospěl s vyznamenáním“ opakují ročník. V pěveckém oddělení jsou věkově starší začátečníky (19 let) nevhodně zařazováni do nižších ročníků I. stupně. Organizace výuky ve *výtvarném oboru* není z pohledu vnitřních a vnějších podmínek školy zcela funkční. Do výuky přípravného ročníku jsou zařazeni žáci nesplňující věkovou hranici stanovenou učebními plány. Rozvrhy všech oborů jsou sestavovány s přihlédnutím k psychohygienickým potřebám žáků i učitelů, v době inspekce však neodpovídaly skutečností (podle stanoveného rozvrhu neproběhla např. výuka souboru Jazz-combo).

Výroční zpráva za školní rok 1999/2000 je zpracována v souladu s §17e odst. 2, 3 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní zprávě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Výroční zpráva o činnosti školy byla projednána s pracovníky školy 30. 6. 2000. Nedostatek informací je v bodech d) a f) týkajících se přijímacího řízení a zařazování žáků a výsledcích kontrol. Výroční zpráva s obsáhlou přílohou v souhrnu slouží jako zdroj sebehodnocení, především v oblasti výsledků výchovně vzdělávací činnosti.

Stávající vnější informační systém zajišťuje pravidelnou a včasnou informovanost rodičů a široké veřejnosti. Komplexnější informace jsou podávány na třídních schůzkách konaných zpravidla při třídních předehrávkách. Další důležité údaje o organizaci školního roku a akcích školy jsou rodičům sdělovány formou informačních letáků. Ke všem potřebným informacím uvnitř školy mají pracovníci i žáci školy přístup. Forma přenosu se řídí aktuálností, rozsahem a obsahem informace (měsíční plány práce, metodické schůzky, pedagogické rady).

Do organizační struktury jsou zahrnuty také samosprávné orgány. Za tímto účelem pracuje na škole registrované Občanské sdružení, s nímž škola velmi úzce spolupracuje - svou aktivitou podporuje činnost školy a její připomínky i náměty jsou vedením školy akceptovány. Pro zkvalitnění prezentace školy na veřejnosti založilo Občanské sdružení webové stránky školy. Škola se na veřejnosti prezentuje příkladným způsobem. Výsledkem společného úsilí školy a jejich žáků jsou úspěchy žáků v nejprestižnějších domácích soutěžích, prestižních mezinárodních a zahraničních soutěžích. Žáci školy jsou oceňováni prvními místy, případně se stávají absolutními vítězi. Častá jsou i pozvání k účinkování na koncertech profesionálních symfonických i komorních orchestrů. Žáci školy jsou pravidelně zváni k účasti na mezinárodní hudební festival Janáčkův máj.

V organizování výuky i celkového chodu školy se vyskytly dílčí nedostatky, proto je tato oblast hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Řídící program školy je otevřený pro spolupráci s ostatními poradními orgány školy i s pedagogickými pracovníky. Umělecká rada a předsedové předmětových komisí jsou vedením školy akceptováni jako rovnocenní partneři. Kvalifikovanost pedagogického sboru a jeho stabilita jsou prioritním cílem vedení školy. Vyučovatelská praxe studentů Janáčkovy konzervatoře a Ostravské univerzity umožňuje vedení školy kvalitní výběr nových pedagogů. Na škole vyučuje celkem 43 učitelů, z toho 39 v hudebním oboru, 1 v tanečním a 3 ve výtvarném oboru (2 bez pedagogické způsobilosti). Učitelům bez odborné a pedagogické způsobilosti (celkem 3) a začínajícím učitelům (celkem 5) je sice věnována zvýšená pozornost, ale v případě začínající učitelky zpěvu a učitelky hudební nauky není pomoc dostatečná. Další vzdělávání pedagogů je vedením školy podporováno a finančně dotováno.

Při vedení pracovníků převládá demokratický styl řízení, který je schopen respektovat potřeby jednotlivců i celku. Jsou vytvořeny podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. Výsledky z kontrolní činnosti ředitel využívá k motivování pracovníků, k vědomé konfrontaci a sebehodnocení. V oblasti hodnocení jsou vymezena přesná pravidla, vedení školy má písemně zpracována kritéria pro poskytování osobních příplatků i pro poskytování mimořádných odměn, která umožňují diferencované stanovení nadtarifních složek mzdy. Vedle hmotné stimulace využívá ředitel stimulaci morální (osobní pochvala, veřejné poděkování).

Oblast vedení a motivování odpovídá současnému stavu školy a má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrola jednotlivých oblastí práce školy není v rámci školního roku plánována. Přehled o úrovni a výsledcích výchovně-vzdělávacího procesu získává vedení školy prostřednictvím hospitací a pravidelnou návštěvou interních i veřejných koncertů. Za hospitační činnost v hudebním a tanečním oboru provádí zástupkyně ředitele. Kontrolní činnost je sporadická a preferuje výsledky vzdělávání na veřejných vystoupeních. Záznamy z hospitací jsou stručné a nemají dostatečnou vypovídací hodnotu. Kontrolní činnost ve výtvarném oboru je výhradně prováděna ředitelem školy, je realizována neformálně společnou výukou. O kontrolní a hospitační činnosti výtvarného oboru nejsou vedeny žádné záznamy.

Vzhledem k četnosti nedostatků zjištěných v průběhu inspekce je takto prováděná kontrolní činnost pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Plánování ve škole vychází z analýzy reálných činností. Organizace vyučování neodpovídá vždy obecně závazným právním předpisům. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Systém vedení a motivování pracovníků je funkční. V kontrolní činnosti byly shledány nedostatky.

Řízení školy je na základě závěrů z jednotlivých oblastí hodnoceno jako průměrné.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Kontrolní zjištění

Zřizovací listina (dále ZL) s účinností ode dne 1. 1. 1995 neobsahuje veškeré náležitosti :

- v záhlaví uvedeno obecně „Školský úřad zřizuje“... (bez specifikace zřizovatele, jeho adresa, IČO, právní formy),
- zřizovací listina nemá číslo jednací.

Vystavené **dodatky a přílohy ke ZL**:

č.1 ze dne 1. 12. 1994 mění název ZUŠ, který dále neodpovídá rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 1. 8. 1996 - čj. ORG 232/96-OV, což znamená, že v rozmezí od 1. 8. 1996 do 28. 7. 1999 (vydán dodatek č.2) nebyl upraven název tak, aby ve ZL a v rozhodnutí o zařazení do sítě škol byl shodný.

Po dobu kontroly nebyla předložena příloha ke ZL - vymezení majetku, k němuž má organizace právo hospodaření.

Výše uvedenými nedostatky ve ZL byl ze strany zřizovatele porušen § 31 odst. 2 písm a), b), d), e) zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice ve znění pozdějších předpisů.

Příloha k dodatku č. 2 ze dne 28. 7. 1999 vymezuje s účinností od 1. 1. 2001 předmět a rozsah jiné činnosti:

- služby v rozsahu 5000,- Kč/rok. V této příloze není uveden přesný název provádění jiné činnosti tak, jak je specifikován v živnostenském nebo jiném oprávnění.

Z uvedeného vyplývá, že k této hospodářské činnosti nemá ZUŠ živnostenské, ani jiné oprávnění a nemá zpracovanou a schválenou směrnici k provádění této činnosti - **porušení ustanovení uvedeného ve Věstníku MŠMT č. 6/1997, Metodického pokynu 18 713/97-40-I, odst. I. a IV.**

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení:

vydáno pod č.j. 30 300/98-21 s účinností od 1. 1. 1999. Kontrolou výše uvedeného dokumentu s podklady uveřejněnými ve Výroční zprávě školy za školní rok 1999/2000 byl zjištěn nesoulad v počtu zařazených a užívaných odloučených pracovišť.

V síti škol, předškolních a školských zařízení uvedena dvě odloučená pracoviště :

- 716 00 Ostrava - Radvanice, Třanovského 12 - pracoviště vlastní - viz. Hospodářská smlouva o převodu práva hospodaření s národním majetkem k 1. 7. 1991, čj. 578/91/OŠK,
- 710 00 Ostrava - Slezská Ostrava, Bohumínská 72 – doklad - Smlouva o nájmu ze dne 31. 10. 1997 (za úplatu 10 x 1 400,-Kč).

V síti nezařazená odloučená pracoviště:

- Ostrava - Michálkovice , U Kříže 28 (bezuplatné užívání na základě ústní dohody)
- MŠ Slezská Ostrava, Záměstní 31 (ústní dohoda),
- MŠ Slezská Ostrava, Jaklovecká 14/1201 (ústní dohoda).

Ze zjištění vyplývá porušení § 3 odst. 1 a následně také § 13b odst. 9 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů. Ve vztahu k zaměstnancům došlo k porušení pracovně právních norem vyplývajících z ustanovení § 36 odst. 2 a § 29 odst. 1 písm. b) Zákoníku práce.

Inventarizace majetku:

V roce 2000 byla provedena účetní inventarizace, ze které vyplývá:

- majetek pořízen od roku 1998 není označen inventárními čísly, některý starší majetek (např. osobní počítače) není označen po jednotlivých částech,
- vyřazení inventáře nebylo v roce 2000 provedeno komisionálně (odstraněno během kontroly vyrobením antdatovaných vyřazovacích protokolů).

Tímto došlo k porušení § 7 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a § 6 písm. a) vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem ve znění pozdějších předpisů.

Kontroly jiných institucí:

Dne 23. 6. 1999 kontrolní oddělení Školského úřadu Ostrava na základě zjištění konstatuje nedostatky v inventarizaci.

Osobní ohodnocení zaměstnanců

Osobní příplatky a odměny zaměstnanců za rok 2000 ve vztahu ke mzdám činí 31,94 %.

Poměr osobních příplatků k odměnám za uvedené období činí 73 % ku 27 %, z čehož vyplývá, že nebyl důsledně dodržen metodický pokyn MŠMT - Principy financování neinvestičních výdajů regionálního školství v roce 2000 - čj. 11 992/2000 - 45 k financování pracovníků (poměr 80:20).

Půjčování nástrojů

Z předložených podkladů vztahujících se k půjčování hudebních nástrojů je zřejmé :

- zápůjčky jsou bezplatné, evidovány vyučujícími po nástrojových skupinách (dechy, smyčce atd.),
- potvrzení o zápůjčce jsou neúplná - chybí inventární číslo, cena, příp. výrobní číslo a lhůta zapůjčení.

Na základě zjištění lze konstatovat porušení § 6 písm. d) vyhlášky FMF č.119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem ve znění pozdějších předpisů.

Učební pomůcky - nákup

Ve školním roce 1999/2000 byly nakoupeny 2 hudební nástroje v celkové hodnotě 33 729,- Kč (kytara s pouzdrům, příčná flétna).

Výuka - výkony

ZUŠ má zařazenou a schválenou kapacitu 850 žáků, v jednotlivých oborech je vyučováno:

obor	skutečné počty	schválená cílová kapacita
hudební	510	560
literárně-dramatický	-	10
taneční	89	95
výtvarný	160	165

Skutečné počty žáků nepřevyšují stanovenou a schválenou kapacitu. Na vyžádání kontrolního oddělení byl vedením předložen seznam žáků, kteří v hudebním oboru navštěvují hru na dva hudební nástroje a u nichž je vybíráno dvojí školné a čerpána dvakrát dotace ze státního rozpočtu (normativ na žáka) v plné výši (celkem 25 žáků).

Ze zjištění vyplývá, že principy financování neinvestičních výdajů regionálního školství s touto variantou nepočítají, stejně jako výkazy základních uměleckých škol (MŠMT V24-01 podle stavu k 15. 10. 2000), na základě kterých jsou školám poskytovány dotace na jednotlivé žáky a obory. Výše zmíněný výkaz i jeho pokyny k vyplňování neodpovídají skutečnostem na školách. Dochází k čerpání státní dotace ve dvojnásobné 100% výši na žáka v jednom oboru.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina s účinností ode dne 1. 1. 1995,
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 30 300/98-21 s účinností od 1. 1. 1999,
- povinná dokumentace školy dle § 38a zákona 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol ve znění pozdějších předpisů: školní řád, třídní knihy pro individuální i skupinovou výuku za školní rok 2000/2001, katalogové listy, rozvrhy hodin, výkazy žáků a vyučovaných hodin, protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách, rozvrhy hodin podle žáků a vyučovaných předmětů, záznamy z pedagogických rad,
- účetní a hospodářská dokumentace,
- personální dokumentace,
- dokumentace ředitele k provozu školy,
- studijní plány žáků v hudebním oboru,
- tematické plány v tanečním a výtvarném oboru,
- žakovské sešity – hudební obor,
- plán práce na školní rok 2000/2001,
- kritéria pro hodnocení pracovníků,
- výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000,
- dotazník ředitelky před inspekcí,
- podkladová dokumentace ČŠI,
- záznamy z provedených hospitací.

ZÁVĚR

Základní umělecká škola Edvarda Runda vyvíjí nadstandardní aktivity vzhledem k vzdělávacímu programu a zaznamenává výrazné úspěchy při prezentaci svých výsledků doma i v zahraničí.

Na velmi dobrém hodnocení školy v oblasti vzdělávání ve sledovaných předmětech hudebního, tanečního a výtvarného oboru se podílí velkou měrou učitelé školy,

v převážné většině se jedná o výrazné osobnosti s bohatými zkušenostmi z umělecké a pedagogické praxe.

Vzhledem k dílčím nedostatkům v organizaci výuky, v kontrolní činnosti a s přihlédnutím ke zjištěným nedostatkům kontrolními pracovníky je řídicí činnost školy hodnocena jako průměrná.

V průběhu komplexní inspekce byly v oblasti čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu shledány nedostatky. Ve výtvarném oboru nebyla prokázána oprávněnost čerpání finančních prostředků na realizaci projektu rozšířené estetické výchovy.

Od předcházející orientační inspekce (inspekční zpráva čj. O-14-05/9697-290 z roku 1997), došlo k výraznému posunu v profilaci školy na veřejnosti. K navýšení počtu žáků nedošlo, výuka se rozšířila na další odloučená pracoviště, která však nejsou uvedena v rozhodnutí o zařazení do sítě škol. V oblasti dodržování učebních plánů byly zjištěny přetrvávající nedostatky v hudebním oboru a to v poskytovaném rozsahu komorní hry a v docházce žáků do hudební nauky.

Vzhledem k přetrvávajícím nedostatkům a četnosti nově zjištěných nedostatků v řízení je celkově škola hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:

	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Stanislava Juchelková	..... .
Členové týmu	PhDr. Antonín Bařínka	..... .
	Mgr. Libor Buchta	..... .
	Mgr. Marcela Orságová	..... .
	Mgr. Nad'a Ostřanská	..... .
	PaedDr. Radoslav Plchota	..... .
	Ing. Dalibor Vařák	..... .

V Opavě dne 11. dubna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. dubna 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Josef Swierkosz

.....

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Príslušný orgán státní správy (samosprávy): Magistrát města Ostravy, Matiční 20, 729 02 Ostrava	25. 5. 2001	145 133/01-12002

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány.